

ΓΑΛΛΙΚΗ ΛΟΓΟΤΕΧΝΙΑ

ΤΟΥ Ζ. ΡΟΣΝΥ ΖΕΝ

Η ΚΑΡΔΙΑ ΚΑΙ ΤΟ ΣΤΟΜΑΧΙ

ΟΛΙΣ ο φίλος μας ο Βοκρέζ γύρισε απ' τη μεγάλη του εξερευνητή στην 'Αφρική, έξη απ' τους παλιούς του συμμαθητές τον προσκαλέσαμε να φάμε μαζί στο «Γκράντ 'Οτέλ», όπου μάς σερβίρισαν ένα θαυμάσιο σουπέ στο μεγάλο 'Ιδισιέρο σαλόνι. Μπορούσαμε έκει ν' ανοίξουμε ελεύθερα τις καρδιές μας και να θυμηθούμε τα όμορφα φοιτητικά μας χρόνια. Είχαμε κοινές, κι' οι εφτά, τις γλυκύτερες ανάμνησεις της ζωής μας. Τα «θυμάσαι;» έπεσαν βροχή. Ξαναθυμηθήκαμε τις παλιές φιλολογικές μας συζητήσεις, τις φιλονεικίες μας, αλλά και τους έρωτές μας στο Καρτίε-Λατέν, τη φοιτητική συνοικία του Παρισιού. Αυτό το τελευταίο θέμα μάς είχε τόσο θερμάει τις καρδιές, που τα χρόνια πού πέρασαν μάς φανόντουσαν σαν ένα όνειρο της φαντασίας μας. «Αχ, αυτά

τά φοβερά χρόνια, πού καθέννας από μάς τώρα είχε υποφέρει στον άγωνά της ζωής! Περισσότερο όμως από όλους μας ο Βοκρέζ πέρασε από τρομερές δοκιμασίες στα επικίνδυνα ταξείδια του στις άβυσσους γάρες της 'Αφρικής.

Όστόσο, τώρα, χαμογελοῦσε κι' αυτός, καπνίζοντας το τσιγάρο του. «Όταν όμως κάποιος από μάς πρόφερε τ' όνομα τού Σινά Κό-Κιού, τού γιουκί ενός νέγρου βασιλιά και παλιού συμμαθητού μας στό λύκειο, ο εξερευνητής δέν μπόρεσε να συγκρατήσει ένα νευρικό τρεμοίλιασμα τών χειλιών του και τó χαμόγελό του χάθηκε την ίδια στιγμή.

—Πού τόν θυμήθηκες αυτόν τó φρικτό μαυρό; ψιθύρισε.

—Τό φρικτό μαυρό! φώναξε ο Ντονόν. Μά δέν ήσουν ο καλύτερος φίλος του;... 'Ερχότανε πάντα μαζί σου, θυμόμυι, ντυνότανε στό ράφτι σου και τόσο προσπαθούσε να σέ μιμηθί σέ όλα, πού τόν λέγαμε ή οικία τού Βοκρέζ.

—Τά θυμόμυι δλ' αυτά, είπε ο εξερευνητής, δέν θά ξεχάσεις τέλεια πώς με μιμήθηκε και σέ κάτι άλλο: Μού πήρε μια από τις φιλιμάδες μου, την όμορφη 'Εμμα. Τό καυμένο τό κορίτσι, αφωσιώθηκε σ' αυτόν με παράξενο πάθος. Και τή μέρα πού ο Σινά Κό-Κιού αναγκάστηκε να γυρίση πίσω στην πατρίδα του, ή 'Εμμα άποφάσισε, χωρίς διαταγή, να τόν ακολουθήση, κι' είμα βέβαιος πώς κανένας από σάς δέν άκουσε πεινά να γίνεται λόγος γι' αυτόν.

—Αυτό είνε σωστό, είπα εγώ. Φαντάζομαι μάλιστα τι παράξενη πού θά ήταν ή τύχη της! Λες και τήν βλέπω: Εύνοουμένη τού Σινά, αναγκασμένη να ύποταχθί στους νόμους τού βαρβαρού κράτους, όπου βασιλευε ο άγαπημένος της. Αύτός βέβαια θά τήν λάτρευε σαν είδωλο, ή άλλες όμως, ή μαυρές γυναίκες του, θά τήν μισούσαν. Όσοωστόσο τό παρελθόν τους στό Παρίσι ν' άποτελή γι' αυτούς ένα δυνατό Ξεσμό, πού να τους κρατήσει για πάντα ένωμένους και σέ κάποιο άνωτερο επίπεδο. Θυμάστε τόν θαυμασμό τού Σινά για τήν καλλιτεχνία, για τά μνημεία μας, για κάθε πνευματική εκδήλωση;

—Ναι, ναι... Όταν μάλιστα έφυγε, πήρε μαζί του όλόκληρη βιβλιοθήκη από τά έργα τών καλύτερων μας συγγραφέων, άποκριθηκε ήσυχα ο Βοκρέζ. Αυτό τό έξέρω για, δυό λόγους: Πρώτα γιατί παραστάθηκε στην αναχώρησή του και είδα τις κόσες με τά βιβλία, κι' έπειτα, γιατί σ' αυτά τά βιβλία τού Σινά Κό Κιού βρήκα μεγάλη παρηγοριά σέ πικρές και στενωχώρες στιγμές.

—Δέν φαντάζομαι να ξαναβρήκες αυτή τή βιβλιοθήκη στα ταξείδια σου στην 'Αφρική! φώναξε έκπληκτος.

—Και τή βιβλιοθήκη και τόν ίδιο τόν Σινά Κό-Κιού. Είμε μια ιστορία, πού άξίζει τόν κό-

πο να τήν άκούσετε, και μια πού βρισκόμαστε στον καμφο και στό λικέρ, θά σάς τήν διηγηθώ, όσο μπόρω να σουητώτερα. Πρώτα-πρώτα, πρέπει να σάς διαφωτίσω σ' ένα σημείο, πού σάς διαφεύγει: «Όταν δηλαδή ο πατέρας τού Σινά τόν κάλεσε να γυρίση στον τόπο του, έτοιμαζότανε να επαναστατήσει εναντίον της Γαλλίας. 'Η επανάστασι όμως αυτή ναυάγησε, ο νέγρος βασιλιάς αιχμαλωτίστηκε κι' ο Σινά, με τό ύπολεμμά του στρατού τού πατέρα του, τά κατάφερε να ίδρύση ένα άλλο μικρό βασίλειο. Άγνωστα τήν παρούσα τόν στις επικίνδυνες εκείνες γάρες, όταν, κατά τόν Νοέμβριο τού 1900, πρεχωρούσα μέσά στό Σουανόν, πρós τά σύνορα τού Κογγό.

...Μά όπως θά ξέρετε, στάθηκα άτυχος. Άποδεκατισμένοι από τους περύτερο και τους κόπους της πορείας, μόλις είχαμε άπομεινεί καμιά είκοσαριά! Κι' έπρεπε να άσισαίσαμε τά πιο δύσκολα μέρη, γεμάτα δάση έλώδη και πελώριους άγριους θάμνους. 'Η πείνα κι' οι πυρετοι μάς φεραναν έγκεφαλικές παρακρούσεις. Κάθε λίγο ένας από τους μαυρούς μας νόμιζε πώς έβλεπε κήπους άνοιχόμενα, νερά τρεχόμενα, κι' όλα τ' άγαθά. Παραμιλούσε με άγναια και τέλος έμψυχόσε! Τό χειρότερο όμως ήτανε τό ότι συναντάσαμε άεσάφια ένα τμήμα πολεριστών. Μας δέχτηκαν με κάθε εκδήλωση γάρας και έθουσιασμού και μάς ύποσέθησαν τήν καλύτερη ύποδοχή από τόν βασιλέα τους. Εύτυχισμένοι, ύστερ' από τόσα βάσανα και κόπους, άγκαλιστήκαμε και φιληθήκαμε, οι τρεις λευκοί πού άπομείνανε στην άποστολή. Διασάισαμε ύστερα ένα τρομερά πυκνό δάσος κι' έπίτελους φτάσαμε στό φιλόξενο βασίλειο... Μόλις όμως πτήσαμε τό ποδι μας στό χωριό πού έμενε ο βασιλιάς, άμέσως οι μαυροί ριχτήκανε πάνω μας και μάς έβεσαν χειροπόδαροι!...

...Όμολογώ πώς, εκείνη τή φορά, ή ψυχολογία μου για τους νέγρους άποδείχθηκε χρωσκαμπμένη. Πού ερχομαι μάθει λοιπόν αυτή τήν τέγνη της ύποκρισίας και της προδοσίας; Δέν άργησα να τό καταλάβω αυτό. Σε λίγο άρχισαν να έξαρχίζου τους μαυρούς από τούς άπορρους. Μού φάνηκε πώς έμας μάς προδίξαν για τό βασιλικό τραπέζι. Είχαμε πέσει σέ χέρια άνθρωποφάγων! «Όση κι' άν ήταν ή φρίκη μου, στή σκέψη πώς θά με βασάνιζαν και θά μ' έτριωναν, άποφάσισα να βρω τρόπο, να πείσω πρώτος απ' τά χτυπήματα τών δημιών μου, ύστερα όμως από μιάν ύστατη προσπάθεια για να σώσω και τή ζωή τών συντροφών μου. Ζήτησα λοιπόν να με παρουσιάσουν στον βασιλέα, λέγοντας πώς γνώριχα τήν κρυψώνα ενός θησαυρού, γιατί μοναχά ένα τέτοιο παραμιθί μπόρούσε να πάση Κι' αλήθεια, ο βασιλιάς πρόταξε να με φέρον μπροστά του.

...Τόν βρήκα τή στιγμή πού έσφαζε—ίσως και να θουάιζε—ένα κατοίκι. Φαιτασθήτε ένα πελώριο μαυρό, ντυμένο με προ-

Τόν βρήκα τή στιγμή πού θουάιζε ένα κατοίκι...

δικές κατασπές από μακρό καισικόμαλλο, με βραχιόλια στα πόδια και στα χέρια. Τό πρόσωπό του σχεδόν δέν φαινότανε διόλου κείνη τή στιγμή και πάνω απ' τό κεφάλι του, αυτός κι' οι δυό βαθμύχοι πού τού παράσταναν, φορούσαν ένα διάδημα, σαν περικεφαλαία, από κρανίο έρινο, στολισμένο με δυό κρόκισα. 'Η όψη τους ήταν άληθινά τρομερή.

...Ο άγριος βασιλιάς, άφου σκούπισε τό ματωμένο του μαχαίρι πάνω στό μαλλί τού σφαγμένου ζώου, με κούτασε με μεγάλη προσοχή, αλλά και γώ δέν ξεκολλούσα τά μάτια μου από τό μαυρό εκείνο πρόσωπο. Μήπως ήμουν τόσο πολύ ταραγμένος, μήπως είχα πυρετό; Κούτασα και δέν μπόρούσα να πιστέψω στα μάτια μου. 'Εσαφά, μιά κραυγή άκούστηκε από τό στόμα τού βασιλιά:

«—Εσύ σαι, Βοκρέζ!

«Δέν είχα γελαστή: 'Ήταν ο Σινά Κό-Κιού, ντυμένος με φη πολυτελέστερη στολή τού τόπου του.

«—Αυτά λοιπόν κατώρθωσε για σένα ο πολιτισμός; Κρίμα στις σπουδές και στους

κόπους σου! τού είπα ακόμη σαστισμένος.

«Εκείνος γέλασε με περιφρόνησι και μου άποκρίθηκε :

«—Άγαππώ με, τί να τόν κάνω εδώ τόν πολιτισμό σου ;... Δέν βρισκόμαστε στό μπουλβάρ Σαιν-Μισέλ.

«Άν και είχα πολλές φορές άκούσει, πιστοποίησα μάλιστα κι' ό φίλος, ότι ό νέγρος επανέρχεται με καταπληκτική εύκολία στην πρωτόγονη κατάστασι, όμολογώ πώς αυτό πού είδα, μου προέβησε κατάπληξι. Δέν περίμενα, δέν μπορούσα να φαντασθώ τέτοια μεταμόρφωσι. Ωστόσο, ό Σινά άπομάκρυνε τούς δύο βαθμούχους. Ήθελε να μιλήσουμε με την ήσυχία μας και μηήκαμε στην καλύβα του. Άρχισαμε λοιπόν εκεί μέσα τώ «θυμώσασα», όπως, καλή ώρα, άπόψε εδώ μέσα. Πάνω σε κείνη τη φιλική κουβέντα, ήρθε μία στιγμή πού δέν μπόρεσα να κρατηθώ και τόν ρώτησα :

«Κι' ή "Εμμα ; Τί άπόγινε ή "Εμμα ;

«Τό πρόσωπό του άλλαξε μονομιάς. Χάθηκε ή εύχαριστήμενη και πρόσχηξη έκφρασι πού τό φάτιζε ως έκείνη τη στιγμή και παρατήρησα ένα διφορούμενο χαμόγελο.

«—Τί να στί πολυλογώ ; είπε επίτελους. Τό καυμένο τό κορίτσι πέθανε!

«Δέν τό σήκωσε τό κλίμα ίσως ; είπα εγώ.

«—Όχι, στέναξε κείνος, δέν την πείραξε τό κλίμα. Ίσως να ξέρης πώς διαν έφτασα στην Άφρική μαζί με την "Εμμα, βοηθώντας τό κράτος πού πατέρα μου αίματοκυλισμένο. Άναγκαστήκαμε να φύγουμε, προς τ' ανατολικά, με όσους πολεμιστάς μου άπόμειναν. Κυριεύσαμε αυτή τη χώρα και, άργότερα, τάσιασα πάλι με τη Γαλλία. Την άγαπούσα πολύ την "Εμμα. Τη θυμάσαι τη βιθλιώθηκη πού πήραμε φειγόντας άπ' τό Παρίσι ; Τό θαυμάσιο κείνο κορίτσι διάβαζε όλη μέρα. Ή μαύρες μου την ήζλευαν λιγάκι, έμεις όμως δέν δίναμε καμιά σημασία. Όλα πήγαιναν καλά, ξέρεις όμως τό έλάττωμα πού λαού μου ; Όλοι τους είνε άνθρωποφάγοι. Στην άρχή αυτό μου προξενούσε φρίκη. Δέν χωρούσαν όμως άστέα σ' αυτό τό ζήτημα. Έπρεπε να σεασθώ τις συνήθειες και τά έθιμα, γιατί, άλλωτίως, οι μάγοι θά με δολοφονούσαν. Έτσι, για να τούς εύχαριστήσω, έτραγα και γώ κάπου-κάπου καμιά νεφραριά από τούς σίχμα-λάτους μας. Ξαναβρήκα φαίνεται τις παλιές μου συνήθειες. Δέν μου κακοφαινότανε διόλου αυτό, και μάλιστα, παρασκευάζα τά άνθρωπινα κρέατα με όλους τούς κανόνες της ευρωπαϊκής κουζίνας. Τότε λοιπόν, ή δυστυχισμένη ή "Εμμα...

«—Σέ συγάθηκε ;... Ήτανε πολύ φυσικό...

«—Όχι, δέν με συγάθηκε. Ήταν έξυπνο και όνομιμο κορίτσι και συμμορφώθηκε και σ' αυτό τό ζήτημα με τούς νόμους πού κράτους. Έξακολουθούσε να ζή εύτυχισμένη, πάχυνε μάλιστα κι' έγινε όλο-τρόγυλλη. Έγώ την άγαπούσα τάντα. Μά σιγά-σιγά, βλέποντάς την έτσι δροσερή και παχουλή, σαν τό όρτύκι, άρχισα να την πωθώ άλλωτίως, μου άνοιγε την όρεξι. Δέν θυμώμαι πειά, ποιός από τούς ύπουργούς μου υού μίλησε πρώτος γι' αυτή. Μου πρότεινε να την φάμε!.. Έγώ διαταξα άρκετό καιρό, μία μέρα όμως, σε μία μεγάλη γιορτή...

«Αυτό είνε τερατώδες! Βάρβαρο! Ξεφώνισα καταγανακτισμένος, ξεχνώντας σε τί κίνδυνο βρισκόμουν. Την έφάγατε λοιπόν τη δυστυχισμένη ;

«—Ναι, μου είπε σε ειρωνικό τόνο ό Σινά Την έφάγαμε!

«Και μου θύμησε τά λόγια πού Πασκάλ :

«Έκείνο πού θεωρείται έδώ πλάνη, είνε ή άλήθεια, από τό άλλο μέρος τών Πιρηνάων»...

«Πέρασαν μερικές ήμέρες. Ό Σινά με διαβεβαίωσε πώς θά μας άφηνε έλεύθερους, να εξακολουθήσουμε τό δρόμο μας.

«Μή μ' εύχαριστής διόλου γι' αυτό, πρόσθεσε, δέν άξίζει τόν κόπο : Είστε τόσο λιγνοί κι' οι τρεις σας, ώστε δέν άξίζει τόν κόπο να σας φάμε!...»

ΑΜΕΡΙΚΑΝΙΣΜΟΙ

ΤΟ ΦΙΛΙ ΤΗΣ ΧΑΡΛΟΥ

Στό Χόλλυγουντ την περασμένη εβδομάδα έγινε ένας διαγωνισμός για την ανακήρυξι της «Βασίλισσας πού φιλοΰ!» Σ' αυτόν, έλασαν μέρος όλες ή «βεντέτες» της φιλομυπόλεως, διαλέγοντας κάθε μία τόν άνθρωπο πού θά φιλοΰσε κι' ό όποιος θά τούς έξασφάλιζε την εύτυχία.

Ή έπιτροπή τέλος, ύστερ' από τρεΐς ώρες, ανέκηρυξε την Τζιν Χάρλου «βασίλισσα», γιατί κατώρθωσε μ' ένα παθητικό φιλι να κάνει τόν σύντροφό της να λιποθυμήσ!

Οι Άμερικανοί φυσικά διασκέδασαν έξαιρετικά μ' αυτό τό διαγωνισμό κι' έσπευσαν να στείλουν πολλά δώρα στη νέα «βασίλισσα» πού Χόλλυγουντ, ή όποία ήξερε να τρελλαίνει μ' ένα φιλι τούς έρωτευμένους θαυμαστάς της.

ΤΑ ΕΙΣ ΒΙΒΛΙΑ

ΔΩΡΑΜΑΣ

«Όπως σας ύποσχεθήκαμε, τό «ΜΠΟΥΚΕΤΟ» και ή «ΟΙ-ΚΟΓΕΝΕΙΑ» άρχισαν την διανομήν εις τούς άναγνώστας των σειράς περιφήμων άριστουργημάτων της ξένης φιλολογίας. Τό πρώτον βιβλίον, τό όποιον διανέμεται ήδη στους άναγνώστας των περιοδικών μας, είνε τό ύπέροχον αίσθημα-τικόν άριστούργημα πού ΑΛΦΟΝΣ ΚΑΡ

“ΚΑΤΩ ΑΠΟ ΤΙΣ ΦΙΛΥΡΕΣ”

«Όπως σας είχαμε ειδοποιήσει, για ν' άποκτήσετε τά άριστουργημάτα μας, πρέπει ν' άποκόπτετε από τό «Μπουκέτο» ή την «Οικογένειαν» 4 εκ των δημοσιευόμενων εις την 3ην σελίδα πού έξωφύλλου δελτίων και να τά φέρετε εις τά Γραφεία μας, καταθέτοντας συγγράμωας και 8 δραχμάς.

«Έτσι, μ' ένα έλάχιστον ποσό, με τό εν πέμπτον της τιμής πού βιβλίου, θ' άποκτάτε ένα τόμον κομψόν, εκ 300 περίπου σελίδων, θ' άποκτάτε τό «ΕΥΑΓΓΕΛΙΑ ΤΟΥ ΕΡΩΤΟΣ», όπως δικαίως ώνομάσθησαν τά έργα πού σας χαρίζουμε.

ΟΙ εν ταις έπαρχίαις άναγνώσταις μας θά προσκομίζουν τά 4 δελτία και τας 8 δραχμάς εις τά ύποπρακτορεία των έφημερίδων και θά λαμβάνουν τά βιβλία των.

Κατά τόν μήνα Φεβρουάριον θά χαρίσουμε στους άναγνώστας μας με τά δελτία πού μηνός αυτού, τό ύπέροχο αίσθημα-τικό ρωμάντζο

Η ΚΥΡΙΑ ΜΕ ΤΑΣ ΚΑΜΕΛΙΑΣ”

Του ΑΛΕΞ. ΔΟΥΜΑ, υιού

Διά πρώτην φοράν εκδιδόμενον ΠΛΗΡΕΣ

Ή διανομή πού άριστουργήματος πού ΑΛ. ΔΟΥΜΑ, υιού, «Η ΚΥΡΙΑ ΜΕ ΤΑΣ ΚΑΜΕΛΙΑΣ», θ' άρχισή από της 20ης Μαρτίου.

Θά έπακολουθήσουν :

“ Η ΜΑΝΟΝ ΛΕΣΚΩ ”

Του ΑΒΒΑ ΠΡΕΒΩ

ΓΡΑΤΣΙΕΛΛΑ

Του ΑΛΦ. ΛΑΜΑΡΤΙΝΟΥ

κλπ. κλπ. κλπ.

Ή εύκαιρία δηλαδή είνε ΜΟΝΑΔΙΚΗ. Άποκτάτε ΔΩΡΕΑΝ τά άριστουργήματα της παγκοσμίου φιλολογίας, άγοράζοντας απλάς τό «Μπουκέτο» και την «Οικογένειαν».

ΟΙ εν τώ Έξωτερικώ άναγνώσται των περιοδικών μας πρέπει να στέλνουν, μαζί με τά δελτία και τας 8 δραχμάς, και τά έξοδα άποστολής των βιβλίων, και τούτο, διότι θά ήτο λίαν επίσημία διά τό Γραφείον μας μία τιαυτή έπιέάρυσις. Εις τας πόλεις πού Έξωτερικώ όπου ύπάρχουν ύποπρακτορεία πού Κεντρικώ Πρακτορείου Άθηνών, οι άναγνώσται μας θά παραλάωουν τά βιβλία των από τούς κ. κ. ύποπράκτορας.

Τά δελτία δημοσιεύονται στην 3ην σελίδα πού έξωφύλλου.